

Z O B S A H U

> Rok 2005 v kostce

> Hledá se projektový manager

...více na str. 2

doprava

> Infrastruktura – rozhovor s Jiřím Nouzou z MD ČR

...více na str. 3

> Problematika definice zadání PPP projektu

...více na str. 4

> PPP Centrum – standardizace dokumentace PPP

...více na str. 5

> Praktické zkušenosti s projekty PPP skupiny společností ELTODO

...více na str. 6

konference

> Diskusní fórum v Plzeňském kraji

> Semináře, konference

> Zajímavé odkazy

...více na str. 8

Je koncesní zákon skutečně alfou a omegou pro fungování PPP?

Je koncesní zákon skutečně alfou a omegou pro fungování PPP? Za odpovědí vedla naše cesta na Ministerstvo pro místní rozvoj za 1. náměstkem ministra Jaroslavem Králem. V příjemné atmosféře útulné kanceláře jsme hovořili na téma koncesní zákon a vývoj v oblasti PPP.

Jak vidíte z Vašeho pohledu návrh koncesního zákona předložený Poslanecké sněmovně?

Koncesní zákon řadím mezi čtyři zásadní zákony, které významně ovlivní investiční prostředí v České republice. Jedná se především o stavební zákon, vyvlastňovací zákon, zákon o veřejných zakázkách a koncesní zákon. Pokud budou tyto zákony přijaty jako celek, je velká šance na to, že investiční prostředí v České republice se velice zlepší a zmodernizuje, stane se „uživatelsky“ komfortnější a vstřícnější. Pokud jde o problematiku tzv. public procurement, je dnes v členských státech EU tendence oddělovat koncese a veřejné zakázky. Právě koncese tvoří základní pilíř PPP a stávají se stále samostatnějším hráčem v investičním prostředí. Proto také Evropská unie připravuje novou a na rozdíl od současné úpravy samostatnou směrnici o PPP. V těchto intencích jsme již připravili v oblasti public procurement dva samostatné zákony, koncesní zákon a zákon o veřejných zakázkách.

Můžete uvést základní charakteristiky koncesního zákona?

Zjednodušeně řečeno, zákon je v podstatě rámcový a liberální. Jeho rámcovost umožňuje jednotlivým resortům určitou volbu, neboť mohou využít buď zákon, nebo mohou přistoupit kromě toho k přijetí vlastní podrobnější resortní úpravy. Následující důležitou věcí je, že jsme nechťeli příliš regulovat. V podstatě jediným regulačním prvkem v zákoně je ustanovení, které se týká uzavírání koncesních smluv městy a obcemi. Ministerstvo financí musí podle návrhu zákona koncesní smlouvu před podpisem odsouhlasit. Právě Ministerstvo financí slouží jako regulační orgán, který sleduje především makroekonomickou stabilitu veřejných rozpočtů. Bohužel zkušenost nás již naučila, že některá města či obce neumějí zodpovědně hospodařit a docházelo k přílišnému zadlužování, příkladem může být Rokytnice nebo Smržovka. Chtěli jsme se těchto situací vyvarovat, a proto bylo do zákona prosazeno toto regulační ustanovení. Každé omezení má své zastánce a naopak své odpůrce. Máme signály o tom, že v Poslanecké sněmovně bude navržena změna, změkčení. Tato změna je konečně pozitivní, protože tím dojde k větší pravděpodobnosti přijetí samotného zákona. Rád bych ještě dodal, že existuje další regulační prvek, tentokrát nelegislativní povahy. Většina projektů PPP je financována bankami nebo u větších projektů jejich konsorcií. Jak víme, banky jsou opatrné, konzervativní a při půjčování svých prostředků využívají expertíz, aby minimalizovaly svá rizika. Zde vzniká silný tržní regulátor v podobě bank, který si své prostředky bude velmi dobře jistit.

► Jaroslav Král, náměstek Ministerstva pro místní rozvoj

V případě, že bude koncesní zákon přijat, dotkne se jeho existence i jiných oblastí např. oblasti daňové, účetní apod.?

Nově přijatý „základní“ zákon zpravidla vyvolává nutnost změny také jiných předpisů, v tom případě se to děje prostřednictvím tzv. změnového zákona. V současnosti existuje návrh změnového zákona nejen k zákonu o veřejných zakázkách, ale i ke koncesnímu zákonu, který obsahuje změny čtyř dalších zákonů, a to zákona o rozpočtových pravidlech státu, o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, zákona o finanční kontrole ve veřejné správě a zákona o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků. Jiných oblastí se přijetí koncesního zákona nedotkne.

Jak vnímáte tematiku PPP?

PPP vidím jako přínosnou věc, které patří budoucnost. Musím zdůraznit, že má velké příznivce v premiéroví Jiřím Paroubkovi. Tato problematika začala být na MMR rozpracována právě v období, kdy Jiří Paroubek působil jako ministr pro místní rozvoj. Oba dva jsme shodně cítili klíčový význam PPP. Tím, že premiér přicházel z pražského Magistrátu, dobře problematiku PPP znal. Vždyť Praha byla jedním z prvních měst se zkušeností v oblasti PPP. Myslím, že postupně se dostáváme do situace, kdy tato forma bude velice využívána, i když náběh může být vzhledem k omezeným zkušenostem v ČR relativně pomalý.

pokračování na str. 3 >

Řídící výbor

Rok 2005 v kostce

Úvodní slovo

Je to již více než rok, kdy byla na ustavující valné hromadě 30. listopadu 2004 koncipována společná platforma Asociace PPP. Každý z nás, členů asociace, měl určitou představu k zaměření a činnosti tohoto občanského sdružení právnických a fyzických osob. Tato představa byla následně konfrontována s realitou a záměry veřejného sektoru. Musím konstatovat, že základním cílem při založení asociace bylo jednak přesvědčit odbornou veřejnost o životaschopnosti a možnostech této formy spolupráce, ale především napomoci při vytváření takového prostředí, které umožní realizaci nových i stávajících PPP projektů bez právních rizik a bariér u veřejných zadavatelů a stabilizaci podmínek pro podnikání u soukromých partnerů a investorů.

Uplynulé období je možno hodnotit kladně především z pohledu, že se podařilo navázat dialog s veřejným sektorem, zástupci příslušných ministerstev a municipalit. Pracovní skupina pro legislativu aktivně pracovala při přípravě koncesního zákona. Pozitivním přínosem je skutečnost, že řada zástupců veřejného sektoru i našich členů začala sledovat možnosti využití PPP v různých oblastech poskytování veřejných služeb. Důležitým krokem ze strany státu je i vyhlášení pilotních projektů a působení PPP Centra.

Původní optimistická očekávání zatím z mého pohledu nepotvrdila legislativní koncepce koncesního zákona, která je ve vazbě na zákon o zadávání veřejných zakázek i celou širší PPP projektů problematická a nebude poskytovat jednoznačně definované prostředí. Obdobně ani výběr tzv. pilotních projektů nemůže plně prokázat možnosti partnerství veřejného a soukromého sektoru. Dosavadní absence kvalitních poradenských služeb, metodik přípravy a posuzování projektů spolu s prodlužováním legislativního procesu nových zákonů zdržuje proces rychlého prosazování PPP v ČR.

Z tohoto zorného úhlu je možno nahlížet i na další činnost Asociace PPP v roce 2006 a působení jejích členů, kterou vidím zejména v prohlubování znalostí a specializaci v jednotlivých sektorech veřejných služeb, další osvětě a konkrétní realizaci projektů PPP.

K této činnosti přejí všem členům asociace hodně úspěchu a současně i vše nejlepší v novém roce 2006. Vzhledem k tomu, že v současné době jsem tzv. přestoupil ze soukromého sektoru do veřejného, doufám, že i v mém novém působišti budu nápomocen prosazování transparentních principů partnerství veřejného a soukromého sektoru.

Vlastimil Horkel

Závěr každého roku je vhodné vždy spojit s hodnocením činnosti, u naší asociace je to o to významnější, že se jednalo o historicky první rok její existence. Během toho loňského roku se podařilo realizovat mnohé. Pokud bychom měli velice stručně hodnotit, je nutné zmínit zejména aktivitu, související s koncesním zákonem a zvyšování povědomí o PPP v České republice.

Společně se nám podařilo podílet se na klíčovém procesu legislativy, kdy zejména připravovaný koncesní zákon, ale i zákon o veřejných zakázkách a ostatní normy vstoupily v současnou dobu do jedné z posledních fází schvalování v Senátu ČR. Byli jsme aktivně u toho, když Ministerstvo pro místní rozvoj připravovalo záměr vydání koncesního zákona. Naše asociace byla samozřejmě i u toho, když tento zákon opouštěl ministerstvo, putoval do Legislativní rady vlády a následně do dvou výborů Poslanecké sněmovny. Koncesní zákon doznal i díky připomínkám naší asociace od svého zrodu velkých změn. Ještě nejsme u konce procesu, nicméně návrhy paragrafového znění, které byly oběma výbory předkládány ke druhému čtení jsou z pohledu privátního sektoru relativně srozumitelné, transparentní, ale hlavně umožňující realizaci PPP projektů i formou koncesí.

Rovněž se stále více, a to i zásluhou naší asociace, rozšiřuje povědomí o užitečnosti PPP projektů nejen mezi odbornou, ale i širokou laickou veřejností. Roste časový prostor, který naše česká média začínají PPP věnovat. Asociace PPP je prostřednictvím svých pracovních skupin a řídicího výboru ve stálém kontaktu s redaktory z téměř všech významných deníků, magazínů i dalších veřejných a odborných médií, které se začínají specifikami PPP zabývat. Jen od začátku

tohoto roku evidujeme pro potřeby našich členů několik set publikovaných článků o PPP, v drtivé většině pozitivních. Za zmínku také stojí velké množství odborných diskusí na toto téma s aktivní účastí členů naší asociace. Z popudu asociace bylo letos iniciováno 5 seminářů a diskusních fór o PPP. Z celkového množství takovýchto seminářů, konferencí či diskusních fór, na kterých se Asociace PPP v loňském roce aktivně prezentovala, lze považovat za významné nejméně 20 akcí.

Kladně hodnotíme, že veřejný sektor se stále více začíná principu PPP přiblížovat, a nejen díky začínajícím pilotním projektům doufáme, že v blízké budoucnosti začnou být projekty typu PPP více veřejným sektorem využívány. Jedním z klíčových úspěchů tohoto rozvoje je také fakt samotné existence naší asociace. Jsme silný a konstituovaný partner, na kterého jak veřejný sektor, média, ale i ostatní veřejnost obrátit o radu a pomoc. Zároveň existence naší asociace jasně deklaruje existující partnerství a jednotnost mezi samotným privátním sektorem.

Jsme hluboce přesvědčeni, že se nám společnými nástroji Asociace PPP podaří důstojným způsobem reprezentovat privátní sektor i v roce letošním. V příštích 12 měsících budeme usilovat o dosažení podobného pokroku ve vnímání PPP, jaký nastal v roce loňském. Jsme si jisti, že koncem tohoto roku budeme společně sledovat desítky pilotních projektů nejen iniciovaných, ale již i v určité fázi realizace.

Marek Ditz / předseda asociace
Jan Šnajdr / výkonný ředitel

HLEDÁ SE

PROJEKTOVÝ MANAŽER

Asociace PPP hledá projektového manažera, který bude schopen naplňovat obsah projektu, na jehož realizaci byly získány finanční prostředky ze strukturálních fondů Evropské unie. Konkrétně se jedná o projekt s názvem „PPP – příležitost pro připravené“ s níže uvedenou náplní práce.

NÁPLŇ PRÁCE

- PR aktivity
- kompletní příprava a realizace 4 seminářů
- realizace případových studií o projektech PPP využitelných na území hl. m. Prahy
- správa elektronické databáze PPP projektů
- provoz e-poradny o PPP
- vedení dokumentace projektu

POŽADUJEME

- dobré stylistické schopnosti
- samostatnost, komunikativnost, systematickost
- PR zkušenosti
- výbornou znalost anglického jazyka
- zkušenosti s projekty spolufinancovanými EU výhodou

POZICE NA PLNÝ ÚVAZEK

TERMIN NÁSTUPU: 1. 3. 2006
Pracoviště v centru Prahy, Na Příkopě 3, P-1

UZÁVĚRKA PŘIHLÁŠEK: 31. 1. 2006

KONTAKTNÍ OSOBA: Jan Šnajdr, výkonný ředitel Asociace PPP
jan.snajdr@asociaceppp.cz

- APPP -

Hlavní události, novinky

pokračování ze str. 1 >

Jak tedy vidíte budoucnost PPP v praxi?

Jednou kdosi vtipně poznamenal, že již proběhly desítky konferencí o problematice PPP, ale máme pouze několik pilotních projektů. Situace se má asi takto: na jedné straně máme centrální projekty, které jsou slušně připraveny. Na úrovni měst a obcí se již v praxi řada projektů PPP realizuje, ale bohužel nemáme o nich velký přehled. Právě v oblasti komunální je uzavřeno mnoho nepojmenovaných smluv, které se vztahují na projekty typové spadající do režimu PPP. Z tohoto hlediska je nutné tomu dát nějaký rámeček, kterým by měl být právě nový koncesní zákon. Chtěli bychom zabránit živelnému procesu s většími riziky. Zůstávám však pragmatikem, PPP v určitém rámci již běží a bude provozováno i v případech, kdyby zákon přijat nebyl. Příkladem úspěšné spolupráce v oblasti PPP i „bez zákona“ je společnost Eltodo, která provozuje veřejné osvětlení v Praze a již nyní má podepsáno 60 smluv s městy a obcemi o provozování veřejného osvětlení. Určitý přehled o projektech PPP na úrovni Ministerstva financí, a tím i potřebná data pro evidenci a statistická a další vyhodnocení. Mít přehled je více než žádoucí. Věřím, že se během pěti až deseti let můžeme dopracovat k obdobné situaci jako např. ve Španělsku, kde projekty PPP nyní dosahují 20 % z celkového finančního objemu všech investic.

Uvažuje Ministerstvo pro místní rozvoj ČR také o svém pilotním projektu?

Ministerstvo v hledisku své působnosti nepřipravuje žádný pilotní projekt. PPP se tradičně využívá především v oblasti školství, zdravotnictví, sociálních služeb, péče o vodu apod. Tyto oblasti nejsou v kompe-

► Jaroslav Král

tenci našeho resortu, který se ubírá jiným směrem. Nechali jsme si však vypracovat zadání pro analýzu na možnost přispět městům a obcím na zpracování jejich projektů. Aby se města vyvarovala chyb, mají dvě možnosti. Mohou využívat služeb PPP Centra, a. s., nebo využívat prostředků např. z EU, které budou sloužit k úhradě poradenských služeb při zpracování PPP projektů. Zapojení kvalitních poradenských společností vidím jako důležitou součást celého procesu. Kapacita PPP Centra, a. s. je a bude omezena, čímž logicky dojde časem k převisu poptávky. Proto chceme městům a obcím umožnit, aby při zpracování svých

projektů využívaly služeb také jiných poradenských společností. Dobře víme, že mnohá města a obce nedisponují dostatečnou částkou, aby mohla renovaného poradce zaplatit, proto hledáme cesty jak získat tyto prostředky také z EU. Každý PPP projekt je svým způsobem unikátní, proto vyžaduje důkladné zpracování zejména v oblasti právní, finančně-ekonomické a technicko-odborné. Využitím kvalitního poradenství chceme docílit minimalizace rizik jednotlivých projektů.

Hovořil jste o zadání na vypracování analýzy. Co je přesně obsahem tohoto zadání?

Podstatou této analýzy je zjistit všechny možnosti financování. Projekty PPP chceme podporovat, proto se snažíme najít zdroje, které nám pomohou kofinancovat tvorbu jednotlivých projektů. Poradce, který bude vybrán, bude mít za úkol vypracovat analýzu, která přesně určí, z jakých zdrojů EU a jakým způsobem můžeme tyto prostředky získat.

Jaké kroky jsou činy k tomu, aby koncesní zákon byl přijat?

Pokud dojde ke změkčení regulační úlohy Ministerstva financí, troufám si být umírněným optimistou a říci, že by zákon mohl být přijat. Pro shrnutí bych chtěl ještě jednou zopakovat, že úspěšnost metody PPP bude záviset především na vypracování kvalitní smlouvy, která bude chránit obě strany, bude vyvážená. Vzorem může být opět Španělsko, smlouvy tam musejí být formulovány tak, aby byly vyvážené a výhodné pro obě strany. Pak mohou být projekty PPP skutečným přínosem.

Monika Urbanová

Žhavé téma: doprava a infrastruktura

Doprava, infrastruktura a rychlostní silnice jsou stále žhavým tématem. Nad plány v této oblasti, o nově připravovaných projektech, jsme hovořili se zástupcem Ministerstva dopravy České republiky, panem Jiřím Nouzou, ředitelem odboru pozemních komunikací.

Jak vnímáte tematiku PPP projektů? Proč právě projekt D3 budete řešit prostřednictvím tohoto nástroje? Jak celkově na problematiku PPP nahlížíte, kde vidíte plusy nebo minusy, popř. co je na tomto „nástroji“ zajímavého?

Financování projektu prostřednictvím PPP bylo již jednou v praxi vyzkoušeno. Je potřeba zmínit naši zkušenost z projektu D47. Ten se nedá považovat za úspěšný projekt, ale poskytuje nám bohatou škálu příkladů, z kterých můžeme vycházet, a tím se vyvarovat chyb při nových projektech. K D3 přistupujeme velmi obezřetně. V podstatě důvod, proč si myslíme že je nutné a možné používat PPP, v případě D3, je právě stav veřejných financí, to je asi možná jeden z hlavních důvodů. Potřeba infrastruktury je „okamžitá“ a zdroje financí jsou omezené. Proto patříujeme v PPP jeden ze zdrojů financování dopravní infrastruktury.

Myslíte si, že PPP Centrum prostřednictvím uplatňování metodiky napomůže k eliminaci chyb, které byly patrné u D47?

Myslím si, že určitě. Od doby, kdy jsme řešili problematiku D47, jsme urazili dlouhou etapu. Navštívili jsme celou řadu zemí, např. Portugalsko, Španělsko, Rakousko, odkud čerpáme zkušenosti. PPP je metoda, která se používá, nebo se začíná používat. Někde už funguje více, někde méně. V zemích konzervativního

charakteru, jako je např. Rakousko, prochází PPP podobným vývojem jako u nás, s tím rozdílem, že nemají negativní zkušenosti. Musím zmínit, že nejsme jediní, kdo hovoří o nepříznivé zkušenosti. Stejnou cestou prošlo např. Maďarsko, kde mají určitou negativní zkušenost s M1 nebo M5. Vrátil jsem se k PPP Centru, myslím si, že jeho vznik určitě přispěl ke kultivaci PPP prostředí. Na projektu D3 intenzivně spolupracujeme právě s kolegy z PPP Centra, což je dobrým předpokladem, že D3 dotáhneme do zdárného konce.

V případě D3 shledáváte jako možnou komplikaci nedotažení? Koncesního zákona nebo zde vidíte i jiná úskalí?

O možných úskalích jsme již hovořil na mnoha fórech. Situace je asi následná, bouráme prostě mýty. PPP rozhodně není všespásná metoda řešení dopravní infrastruktury. Problémy, které nás čekají, jsou především rázu administrativně-správního, není to otázka Koncesního zákona. Ministerstvo dopravy má to štěstí, že v zákoně 13 má upravené koncesní záležitosti alespoň nějakým způsobem, takže my nejsme životně závislí na přijetí nebo nepřijetí tohoto zákona. Co nás velmi limituje, resp. co limituje našeho investora, ŘSD, a bude limitovat v každém případě jakýkoli vztah s privátním sektorem, je stavební a vyvlastňovací zákon.

Víme, že infrastruktura je potřebná. Hovoříme o významných dopravních uzlech v celoevropském měřítku, které na sebe vzájemně navazují. Probíhá diskuse o D1, R35 apod. Proč tedy byla zvolena právě D3?

D3 je ve velmi pokročilém stádiu příprav zejména z pohledu stavby jako takové. Také v oblasti územního rozhodnutí. Máme za sebou určitou míru vypořádání stávajících chyb, což znamená, že tam je velký předpoklad, že se projekt podaří dokončit. Soukromému partnerovi může být projekt předán ve chvíli, kdy budeme vlastnit stavební povolení. Do doby před vydáním stavebního povolení je možné stavbu úspěšně bojkotovat.

Zvažujete navázat na D3 a prostřednictvím PPP financovat i další projekty?

Myslím si, že hodnotit úspěšnost projektu bude možné až tak za 30 let. Dnes jde o to prošlapat cestu. Abychom se dobrali ke „konci“, resp. konec byl začátkem, to pro nás znamená smluvní podpis dokumentů s privátním partnerem, a to je to, co je asi v dané chvíli předmětem našeho snažení. Určitě nebudeme čekat na ukončení těch fází a již nyní hledáme možnosti, jak zapojit privátního partnera. Je však nutné zdůraznit, že musíme v dřívější fázi eliminovat vysoká rizika pro privátní sektor. Bohužel, v současném právním prostředí jsou rizika opravdu vysoká.

pokračování na str. 4 >

Hlavní události, novinky

pokračování ze str. 3 >

► Jiří Nouza,
z Ministerstva
dopravy ČR

Znamená to, že zvažujete možnou spolupráci se soukromým sektorem, např. poradenskou formou, již v počátku jednotlivých projektů?

Nejedná se ani tak o poradenství, to není v tuto chvíli důležitým bodem. Jedná se spíše o návrh řešení, které by umožnilo lépe projednat územní rozhodnutí, nebo zhodnotit rizikovitost projektů apod. V současné době je velkou brzdou stavební zákon. Jeho změna je právě v Parlamentu ČR, pokud by se určité změny podařilo prosadit, a zároveň došlo k změně vyhlášovacího zákona, je velká šance na zlepšení oproti stávající situaci.

Jakou hlavní charakteristiku by měl mít partner ze soukromého sektoru? Jakým způsobem se bude posuzovat „bonita“ partnera?

Do posuzování je zařazena celá řada podmínek. Opět to celé souvisí s výběrovým řízením, zejména se zákonem č. 40, jehož novela by měla být v nejbližší době přijata Parlamentem ČR. Nové změny už řeší konkurenční dialog, což znamená, že bude možné s potencionálními uchazeči diskutovat o některých věcech v rámci zákona, což v současné chvíli je velmi komplikované.

Máte konkrétní projekt, které by do budoucna mohly následovat D3?

U nás se stále hovoří o silnici R52, kde je velká snaha rakouské strany o spojení mezi Vídní a Brnem. Obecně mezinárodní spojení přes Českou republiku je tristní, ať se jedná o D3, R3, 138 a nebo R52. Právě u těchto projektů lze očekávat možnost využití PPP. Ještě se vrátím k R52 – rakouská strana již zahájila 1. část projektu, o 2. části právě diskutujeme.

Naše snahy se obrací směrem k využití PPP.

Jak vnímáte výhodnost PPP projektů?

Nebudeme si nahlávat, stavba financovaná formou PPP je dražší alternativou než stavba financovaná ze státního rozpočtu. Opět se musím vrátit k podstatě věci, jedná se především o dostupnost finančních zdrojů. Pokud bychom měli spoléhat na prostředky ze státního rozpočtu, nedošlo by v mnoha případech k realizaci.

Víme, že v Portugalsku se staví hodně projektů formou PPP. Myslíte si, že se v takové míře uplatní i v ČR nebo budeme zdrženlivější?

V současné době v Portugalsku dospěli, podle našich informací, k poznání, že už nemohou stavět, protože zdroje, které jsou určeny ke splácení, jsou již vyčerpány. Jsem přesvědčen, že budeme zdrženlivější. Předpokládáme, že pokud se nám podaří od 1. ledna 2007 zahájit reálný provoz výběru mýtného, tak se opět otevírá určitá možnost, jak dopředu predikovat určité příjmy, které by mohly být věnovány na tyto projekty.

Hovoříte o mýtném. Právě mýtné mělo být původně řešeno formou PPP, jaký je Váš názor na tuto problematiku?

O tomto tématu byla vedena odborná diskuse. S některými odborníky jsme se shodli, na druhé straně s celou řadou odborníků jsme se neshodli, nicméně z mého pohledu je to technologický projekt. Právě u takových projektů shledávám PPP jako principiálně nesprávné řešení. Především je nutné přihlídnout k době obnovitelnosti, a ta je u technologických projektů řádově pětiletá. U PPP se kontrakt uzavírá na 20 – 30 let. Naše cesta se tedy ubírá jiným směrem. Správnost rozhodnutí se nám potvrzuje např. v Rakousku, kde mají klasický PPP projekt, u kterého se potýkají se složitostí výměny smlouvy, protože stávající smlouva je vázána. Další aspekty se objevují u stavby, honorování apod. Vráťím se tedy k problematice mýtného v České republice. Velký problém jsme viděli právě u honorování. Sazby mýtného by se musely fixovat, což by pro danou chvíli znamenalo několik dalších let vyjednávání. Proto jsme se rozhodli, že si část systému stát koupí, a část bude řešena dodavatelsky. Klíčové komponenty systému patří státu, tím může kdykoli, když nastane jakákoliv změna, např. v evropské legislativě, technologickém pojetí atd., rozhodnout o způsobu, jakým bude se zařízením naloženo, a jaký bude následný vývoj.

Zpět k D3. Jaké má tento projekt fáze?

V současné době se připravují podmínky pro výběrové řízení projektového manažera. Projekt má celkem čtyři fáze. První fáze spočívá v analýze proveditelnosti, a dále v přípravě podkladů pro vládu, kde zřejmě budou již naznačeny ekonomické dopady toho rozhodnutí. Druhá fáze bude fází výběru partnera. Třetí bude vlastní realizace od podpisu smlouvy, což znamená samotnou výstavbu. Poslední fáze je fází provozování.

Jaké fáze přicházejí v úvahu v nejbližším časovém horizontu?

Do konce roku chceme zahájit výběrové řízení na projektového manažera.

Nemáte pocit, že se špatně nakládá s informacemi? Především jakým způsobem je informována široká veřejnost?

Tak to si samozřejmě netroufám říci. Myslím si, že je to také otázka toho, jak se lidé zajímají. Mohu jmenovat konkrétní příklad, kdy si někdo koupil pozemky v potencionální trase R43 a zjistil obratem, že tam tato silnice povede. Je samozřejmě, že je velice rozčarován. Možná by bylo rozumné předcházet těmto problémům např. prostřednictvím zřízení nějaké stavební uzávěry a otevřenějšího postupu proudění informací směrem k široké veřejnosti. Pokud mám být upřímný, mnohdy nejsou informace k dispozici.

Existuje mapa návaznosti našich silnic na evropské tahy, uvažuje se o přeshraničních projektech, které budou provedené formou PPP?

Zatím ne, nyní máme s Německem spojení skrze D5, příští rok se dokončí obchvat Plzně, D8. S ostatními sousedy – Polskem a Slovenskem zatím nejdáme.

Zmínili jste Slovensko, které je nám nejbližší. Jak je na tom Česká republika oproti Slovensku, jsme rychlejší a aktivnější?

Slováci jsou rychlejší. Více podrobností o projektu budu mít, až se vrátím z návštěvy Slovenska.

Co se týče nově přistoupivších zemí do EU, využívá někdo projekty PPP?

Madaří to udělali. Bohužel mají negativní zkušenost. Byl to projekt dálnice Budapešť – Vídeň.

Závěrem

Jsem pragmatik se značnou dávkou optimismu. Proto si myslím, že pokud budeme postupovat obezřetně, jsme schopni zahájit úspěšnou etapu realizaci projektů v oblasti PPP.

Monika Urbanová

Problematika definice zadání v rámci přípravy a realizace PPP projektů – pohled soukromého sektoru

Cílem tohoto článku je napomoci veřejnému sektoru identifikovat některé z problematických otázek, které zpravidla komplikují soukromému sektoru jeho pozici v souvislosti s přípravou či realizací PPP projektů. S ohledem na skutečnost, že většina z nejnámějších PPP projektů ještě nedospěla do stádia realizace, dopadají postřehy obsažené v tomto článku především na stádia jejich přípravy.

Věříme však, že mohou být relevantní i v dalších stádiích realizace PPP projektů.

1 / Definice zadání

Jako stěžejní otázka přípravy jakéhokoliv PPP projektu se v praxi ukazuje problematika definice plnění PPP projektu.

Zadáním přitom míníme faktické vymezení předmětu připravovaného PPP projektu a jako takové jej odlišujeme od zadávací dokumentace, která obsahuje detailní popis jak zadání samotného tak i kritérií účasti a požadavků na formu a obsah konkrétní nabídky předkládané jednotlivými uchazeči o realizaci PPP projektu.

Jako problematická se jeví příliš obecná definice zadání, neboť v takovém případě bude zpravidla připadat v úvahu hned několik variant řešení, přičemž ne všechny musí vyhovovat záměrům zadavatele. Rovněž tak objektivní porovnání jednotlivých variant z hlediska jejich přínosu pro veřejný sektor je časově a technicky náročné a v mnoha případech i prakticky nemožné. Na druhou stranu příliš detailní zadání může případnou soutěž mezi jednotlivými uchazeči o PPP projekt nepříjemně omezit. Samotnému zadání PPP projektu je tedy vždy a v každém případě nutno věnovat náležitou pozornost. Pokud si zadavatel PPP projektu není zadáním jistý,

neměl by s PPP projektem spěchat a s vyhlášením by měl vyčkat až do doby, kdy se jeho představy o zadání náležitě vyjasní.

Jakékoliv následné změny v zadání projektu zpravidla vedou ke zvýšení transakčních nákladů zadavatele jakož i ke zdržení při realizaci projektu. V případě větších změn přitom bude nutné vypracovat i novou studii proveditelnosti projektu, která může vyzníti i proti realizaci projektu formou PPP.

2 / Příprava zadávací dokumentace

Vedle samotného zadání projektu, je vhodné věnovat náležitou pozornost i přípravě zadávací dokumentace. Tato by měla být dostatečně jasná na to, aby ohledně jejích jednotlivých částí nemuselo docházet k interpretačním sporům, které následně musí zadavatelé řešit prostřednictvím odpovědí na otázky jednotlivých uchazečů. Čas strávený na přípravě zadávací dokumentace se zadavateli vrátí úsporou času při zpracování odpovědí na otázky uchazečů. Přitom odpovědi na otázky jednotlivých uchazečů jsou často zpracovávány pod časovým tlakem, což ve své podstatě vede i k situaci, kdy různí zadavatelé zaujímají ke stejným otázkám uchazečů odlišná stanoviska.

>

PPP Centrum

Proč standardizovat dokumentaci PPP? Zkušenosti z Velké Británie a jiných zemí

Ve Velké Británii je značně rozvinutý trh PPP a investice v současné době převyšují 70 miliard eur. V souvislosti s rozšiřujícím se uplatněním tohoto konceptu vláda Spojeného království vytvořila program **standardizace dokumentace PPP**. Standardizace se soustředila především na **projektové dohody**, které v rámci každého projektu **zakotvují práva a povinnosti zadavatele** (dále jen „zadavatel“) a **dodavatele PPP** (dále jen „dodavatel“).

>> Cíle standardizace

Prvořadé cíle standardizace dokumentů PPP lze shrnout následujícím způsobem:

1. posilovat znalost klíčových rizik, kterým projekty PPP čelí;
2. omezit časovou a finanční náročnost zajištění projektů PPP pro veřejný i soukromý sektor; a
3. umožnit srovnání jednotlivých projektů PPP.

>> Znalost rizik

Jednou z klíčových zásad PPP je určení projektových rizik a jejich rozdělení mezi zadavatele nebo dodavatele podle toho, který z nich je nejlépe schopen taková rizika nést a řešit. Standardizace v tomto směru napomáhá tím, že poskytuje osnovu a vzor pro rozvržení rizik.

>> Omezení časové a finanční náročnosti zajištění dodávek

Standardizace představuje pro zadavatele nesmírný přínos v tom, že nabízí výchozí bod pro vypracování dokumentace PPP bez toho, aby bylo v každém jednotlivém případě nutno „znovu vynalézat kolo“. Dále standardní smluvní východiska zužují prostor poradců obou stran k tomu, aby usilovali o dosažení nerealisticky výhodných podmínek pro své klienty.

Dalším přínosem tohoto postupu je ušetření času i nákladů na předložení nabídky. Tento fakt navíc zmírní fiskální riziko spočívající v tom, že by se projektu nepodařilo přinést odpovídající hodnotu za vložené prostředky a rovněž i riziko, že by vysoké náklady na předložení nabídky odradily potenciální zájemce na trhu od účasti na budoucích.

>> Možnost srovnávat projekty

Tím, že se omezí možnost poradců zasahovat do podoby dokumentace a prosazovat do ní vlastní individuální zájmy, se ušetří nejen čas a peníze, ale dosáhne se zároveň i značného stupně srovnatelnosti jednotlivých projektů. To podpoří objektivní oceňování nabídek, umožní kontrolu a úpravu cen projektů za několik let na základě srovnávání projektů a vytvoří podmínky pro budoucí investice na trhu PPP.

>> Další výhody

Zadavatelé a dokonce i jednotlivé projektové týmy nemají často možnost spolu komunikovat a sdělovat si své zkušenosti z jednotlivých projektů. Navíc jednotlivci působící v zadávajících institucích (zvláště na krajské a obecní úrovni) nemusejí dostat šanci zapojit se do více než jednoho projektu. Naopak dodavatelé, sponzoři, subdodavatelé a jejich odborní poradci mají často lepší kontakty a informace a rovněž zkušenější projektové týmy.

Standardizace může pomoci vyvážit výhodu soukromého sektoru tím, že definuje společná východiska pro veřejný sektor. Zároveň slouží jako postupně se rozšiřující soubor zkušeností a znalostí, které podporují průběžné zlepšování schopností řešit otázky týkající se PPP k užítku subjektů, které se na PPP podílejí.

>> Další mezinárodní zkušenosti

Německo používá pro oblast dopravy povinný formulář projektové dohody. Standardní formulář projektové dohody pro školy se právě připravuje s tím, že pravděpodobně nebude povinný.

V **Portugalsku** existují dva druhy projektových dohod, které se uplatňují u projektů týkajících se silnic. Nejsou povinné, ale na každém projektu slouží jako základ dokumentace k výběrovému řízení.

Stejně tak v **Irsku** existuje standardní formulář projektové dohody týkající se silnic je aktualizován pro každý jednotlivý projekt.

Španělsko má zatím největší zkušenosti s PPP v oblasti zdravotnictví. Osm projektů nemocnic dospělo k finanční uzávěrce na základě jednoho formuláře projektové dohody, ačkoli nebyl zveřejněn jako součást programu standardizace.

Podobně ve **Francii** pilotní projekty věznic a nemocnic probíhají na základě jednotného formuláře projektové dohody s tím, že dodavatel se zadavatelem vždy vyjednávají optimalizaci pro konkrétní případ.

Možná je překvapivé, že **Jižní Afrika** si vytvořila nejen standardní formulář projektové dohody, ale i obsáhlý soubor pokynů obsahujícím nejlepší osvědčené postupy. Závěrem uvádím, že doufám, že trhy s kratší historii PPP se poučí ze zkušeností Spojeného království a dalších výše charakterizovaných zemí, a získají tak stejné výhody plynoucí ze standardizace.

Christian Blatchford

pokračování z předchozí strany

3 / Výběrové (koncesní) řízení

V současné době je při zadávání PPP projektů potřeba postupovat podle platného zákona o veřejných zakázkách. Předpokládá se, že tento zákon bude v příštím roce nahrazen novou normou a současně by měl vstoupit v platnost i nový tzv. koncesní zákon, který by měl stanovit pravidla tzv. koncesního řízení pro PPP projekty. Ať už bude nový koncesní zákon parlamentem schválen či nikoliv, alespoň v obecné rovině lze již teď doporučit, jakým způsobem by měli zadavatelé PPP projektů k aplikaci jakéhokoliv předpisu upravujícímu koncesní řízení přistupovat.

Předně je třeba zdůraznit, že je vhodné nesnažit se řízení zbytečně uspěchat. Příliš krátké lhůty např. pro podání nabídek vedou zpravidla k omezení soutěže mezi jednotlivými uchazeči a tak omezují i možnost výběru z předložených nabídek zadavatelem. PPP projekty jsou projekty ze své podstaty dlouhodobé, a tudíž prodloužení lhůty pro podání nabídek v řádu několika týdnů nemá z hlediska úspěšnosti PPP projektu významný vliv.

4 / Kvalifikace uchazečů – hodnocení nabídek

Je nasnadě, že při stanovení kvalifikačních kritérií je vždy potřeba náležitě zvážit zda příliš vysokými požadavky zadavatele nedojde k deformaci soutěže mezi jednotlivými uchazeči. Výsledkem pak může být i situace, kdy zadavatel bude muset většinu či dokonce všechny uchazeče z řízení vyloučit, a to mnohdy jen na základě formálních požadavků, které nejsou z hlediska realizace zadání projektu klíčové. Může se stát i to, že díky přísným kvalifikačním kritériím zbytečně v soutěži jen jediný uchazeč a zadavatel tak nebude mít možnost porovnat kvalitu takovéto nabídky s nabídkami konkurenčními. Čas a úsilí vynaložené jednotlivými uchazeči z řad soukromého sektoru tak budou zmařeny, přičemž příprava nabídek s sebou zpravidla nese i nemalé náklady. Náklady jsou vynakládány i na straně veřejného sektoru, který v případě neúspěšného výběrového řízení toto musí opakovat, případně od svého původního záměru raději zcela ustoupí. Dále je třeba zvážit i tu skutečnost, že otázky, které budou zahrnuty do kvalifikačních kritérií, již nebude možno hodnotit v rámci posuzování nabídek. Jako jedna z problematických otázek, která si zasluhuje samostatné zvážení se jeví otázka možnosti zahrnout v případě poradenských služeb do hodnotících kritérií zkušenosti uchazeče. Na tuto otázku bohužel v současnosti neexistuje definitivní odpověď, jsme však toho názoru, že připuštění této možnosti by bylo vhodné. Bohužel, jak se zdá, tato možnost naráží na postoj Evropské komise. Pokud se týká samotných hodnotících kritérií, chtěli bychom upozornit, že jako chybné se nám

v případě PPP projektů jeví posuzování založené toliko na nabídkové ceně. Naopak jako vhodné se nám jeví kritérium „ekonomická výhodnost tj. „value for money“ dle § 55 odst. 1. písm a) zákona o veřejných zakázkách.

5 / Včasný výběr poradců

Včasný a kvalitní výběr poradců může zadavatelům z řad veřejného sektoru pomoci při přípravě jak zadání samotného, tak i zadávací dokumentace. Příslušní poradci jsou dále často využíváni ve vztahu k výběrovému řízení i hodnocení jednotlivých nabídek.

Při výběru poradců by zadavatelé z řad veřejného sektoru měli vždy náležitě zvážit, zda je vhodné vybírat jen jediného poradce na všechny fáze přípravy, zadání a realizace PPP projektu, nebo zda by nebylo vhodnější pro jednotlivé aspekty vypsát samostatná výběrová řízení. Nejčastějšími kritérii jsou zpravidla právní, ekonomické a technické otázky. Při svém uvažování by měli zadavatelé vždy dbát na skutečnost, že dle zavedené praxe, jakož i platných zákonů, není možné, aby všechny výše uvedené náležitosti poradenství v rámci přípravy a realizace PPP projektu zajišťovala jediná osoba. Vypsání veřejné zakázky na výběr jediného poradce pro všechny aspekty PPP projektu tedy vede k situaci, kdy jednotliví poradci musí podávat nabídky a případně poskytovat poradenství veřejným zadavatelům v konsorciu. Formování konsorcií je otázkou nákladnou a do značné míry citlivou, neboť jednotliví členové konsorcia budou v souladu s platným zákonem o zadávání veřejných zakázek vůči zadavateli odpovídat společně a nerozdílně i za poradenství poskytované jejich partnerem v konsorciu. Je třeba zřejmé, že např. právní poradci, kteří jsou zpravidla neomezeně ručiteli podnikateli, nebudou připraveni převzít odpovědnost za poradce technické. V obdobném postavení se mohou nacházet i ekonomičtí poradci a techničtí poradci. Všechny výše uvedené potíže se ve výsledku odrazí v nabídkách podaných jednotlivými uchazeči a veřejný sektor tak může na svůj požadavek mít jediného poradce pro všechny části přípravy a realizace PPP projektu doplatit prostřednictvím méně výhodných podmínek obsažených v nabídkách podaných jednotlivými uchazeči. Přimlouváme se tudíž za to, aby zadavatelé z řad veřejného sektoru pokud možno vypisovali výběrová řízení na poradce pro jednotlivé aspekty přípravy a realizace PPP projektů raději samostatně, jak tomu bylo např. v mnoha případech privatizace státních podniků.

Věříme, že naše podněty budou pro veřejný sektor přínosné, a že je v rámci přípravy a realizace PPP projektů vezme v úvahu. Budeme rovněž potěšeni pokud tento příspěvek bude námětem k diskusi na některé z nastíněných témat.

Libor Vacek / Balcar Polanský Norton Rose v.o.s.

Zajímavý projekt

Praktické zkušenosti skupiny společností ELTODO s realizací PPP projektů v ČR a SR

1. PPP projekty přenesené správy veřejného osvětlení

Veřejné osvětlení je významná a viditelná služba poskytovaná municipalitami. O nedostatky při jejím poskytování se rychle začínou zajímat místní obyvatelé a uživatelé komunikací. Charakteristika služeb veřejného osvětlení se dá poměrně snadno definovat pomocí výsledků nebo výkonů, především ve srovnání s jinými službami poskytovanými veřejným sektorem. Přesto poskytování služeb veřejného osvětlení prostřednictvím PPP projektu – přenesené správy a rozvoj služeb založených na jasném definování požadovaných výsledků vyžadovaly nový přístup a odklon od zažitých postupů, které byly uplatňovány při jeho provozu a údržbě. Téměř současně jako byl první PPP projekt v této oblasti realizován ve Velké Británii, v londýnské městské části Brent, byl obdobný projekt připravován v Praze.

Magistrát hl. města Prahy po posouzení situace veřejného osvětlení, která se vyznačovala zastaralým zařízením, zvyšujícími se náklady na provoz a údržbu, nutnými investicemi do obnovy zařízení v odhadovaném rozsahu cca 500 – 1000 mil. Kč, vysokou poruchovostí, nesvitivostí v rozsahu 4 – 5 %, nestandardizovanými termíny oprav, neúčinnou kontrolou a nízkou výkonností účelové organizace města, zvolil v roce 1997 nový přístup formou spolupráce se soukromým sektorem.

Tento PPP projekt měl za cíl převést odpovědnost a rizika z toho plynoucí za služby v této oblasti na soukromou společnost, která by zabezpečovala instalaci, provoz (včetně dodávek elektrické energie), údržbu a financování služeb veřejného osvětlení. Rada Zastupitelstva hl. m. Prahy vyhlásila dne 22. 7. 1997 dvoustrannou obchodní veřejnou soutěž na zajištění správy, provozu a údržby veřejného osvětlení, slavnostního osvětlení, veřejných a věžních hodin.

Hlavní kritéria soutěže zahrnovala:

- Operativnost při odstraňování poruch.
- Optimálnost využití movitého majetku hl. m. Prahy.
- Vklad vlastních finančních prostředků – bez záruky města.
- Záruky za kvalitní plnění závazků.
- Rozsah možností kontroly plnění závazků.
- Převzetí pohledávek a závazků účelové organizace Správy veřejného osvětlení Praha.

Rada Zastupitelstva hl. m. Prahy schválila dne 31. 3. 1998 výzvu šesti zájemcům působícím v této oblasti. Jako nejúspěšnější byla vyhodnocena nabídka sdružení

ELTODO, a. s., a CITELUM, a. s. Následně Rada Zastupitelstva hl. m. Prahy schválila dne 25. 8. 1998 Konceptci obnovy veřejného osvětlení na léta 1999 – 2013, jako základní programový dokument, kterým se správa veřejného osvětlení bude řídit.

Na základě Smlouvy o přenechání veřejného a slavnostního osvětlení, veřejných a věžních hodin na území hlavního města Prahy do nájmu, provozování a správy převzala společnost ELTODO-CITELUM, s. r. o., 1. 1. 1999 veškeré zařízení veřejného osvětlení za účelem zajišťování správy, údržby a obnovy spočívající v zabezpečování kvalitního a rovnoměrného osvětlení všech veřejných prostranství a významných objektů na území hlavního města Prahy.

Hlavní rysy partnerství mezi Magistrátem hlavního města Praha a ELTODO-CITELUM, s. r. o., jsou následující:

- Vložení investice soukromou společností ve výši 800 000 000 Kč bez zadlužení města.
- Smluvně zaručená provozuschopnost nad 98 %.
- Smluvně zajištěné termíny oprav stanovené dle naléhavosti.
- Zvýšení technické úrovně zařízení uplatňováním technického rozvoje v souladu s evropskými trendy.
- Digitální a elektronická evidence majetku.
- Poskytování služeb veřejného osvětlení po dobu 15 let za předpokladu dodržení schválené koncepce.
- Během trvání smluvního vztahu je společnost oprávněna poskytovat sjednané služby, ale k aktivům nemá žádná vlastnická práva.
- Převedení rizik z veřejného na soukromý sektor, městu zůstává pouze kontrola dodržování smluvního vztahu.

V současné době ELTODO-CITELUM, s. r. o., spravuje v Praze 126 226 světelných míst veřejného osvětlení, 2 374 svítidel slavnostního osvětlení, 135 823 svítidel, 6 627 km kabelů, 439 ks veřejných hodin, 57 věžních hodin a 827 přípojek městského mobiliáře. K zabezpečení bezporuchového provozu má vypracovaný systém jednotného řízení na základě schválených pracovních postupů, směrnic a organizačních předpisů. Ve snaze o neustálé zkvalitňování poskytovaných služeb v oblasti veřejného osvětlení je využíváno nejmodernějších technologických řešení provozu, špičkových komponentů systémů veřejného a slavnostního osvětlení od prověřených výrobců a moderních systémů sledování a zajišťování služeb pomocí výpočetní techniky. Veškerá činnost společnosti je prováděna v souladu s normou ČSN EN ISO 9002.

Obnova v prvních pěti letech vedla ke zhodnocení ekonomickému, ale hlavně technickému – prodloužení život-

nosti, snížení nároků na údržbu, úsporám elektrické energie, zvýšení spolehlivosti, bezpečnosti a estetické úrovně.

K zajištění operativnosti při výkonu činnosti slouží centrální dispečink, který nepřetržitě 24 hodin denně, 365 dní v roce sleduje a přijímá informace o stavu zařízení. Hlášení od občanů, institucí i pracovníků skupiny společností ELTODO, a. s., vyhodnocuje a předává příslušným útvarům společnosti k jejich nápravě a odstranění.

Jednou z nejdůležitějších zásad PPP projektu je kromě jasně specifikovaného zadání a příslušné analýzy, především precizní smluvní dokumentace, která musí obsahovat všechny kvalitativní i kvantitativní aspekty vztahu mezi veřejným a soukromým sektorem včetně způsobu kontroly. Z uvedených důvodů a v souladu s Konceptcí obnovy veřejného osvětlení je zpracován a schválen Řád preventivní údržby, ve kterém jsou specifikovány činnosti na jednotlivých zařízeních veřejného osvětlení včetně čištění svítidel. Podle tohoto řádu jsou každoročně prováděny periodické revize a kontroly. Jejich časový rozvrh je dlouhodobě stanoven Generellem preventivní údržby, který je zpracován v souladu s ČSN 33 1500.

Závazek společnosti provést v období prvních pěti let výměnu 80 % svítidel včetně repase historických replik luceren byl s celkovým počtem 115 688 ks splněn na 105,8 %. Výměna uvedeného počtu svítidel představovala částku ve výši 392,6 mil. Kč. Současně byla provedena výměna 192 455 ks světelných zdrojů. Plán obnovy byl splněn na 140,8 %. Celkem bylo investováno v prvních pěti letech do obnovy veřejného osvětlení 806,7 mil. Kč. Svitivost a provozuschopnost veřejného osvětlení dlouhodobě překračuje hodnotu 99,4 %.

Nejžřejmějším přínosem přenesené správy, který je možné zobecnit na většinu projektů PPP je přístup k alternativním zdrojům financování, které umožní realizaci projektu, a tím zabrání zhoršování služeb plynoucím z nedostatečných investic do infrastruktury. Díky přenesené správě bylo dosaženo i rozvoje doplňujících služeb a dále smluvní ujednání, které např. definují, že prostředky převyšující sjednanou míru zisku jsou reinvestovány do údržby a oprav spravovaných zařízení.

Obdobné projekty přenesené správy veřejného osvětlení realizují nebo připravují k realizaci společnosti skupiny ELTODO ve více než 220 městech, obcích a městských částech v ČR a SR mj. v Košicích, Českých Budějovicích, Ústí nad Labem, Liberci, Vysokých Tatrách apod. Hlavní principy PPP projektu jsou uvedeny v následující tabulce:

Základní principy	Cíle	Kroky k dosažení cíle	Inovace
<ul style="list-style-type: none"> • Dlouhodobý smluvní vztah mezi obcí a společností • Finanční náklady a břemeno vztahů se třetími osobami nese společnost, nikoliv obec • Hmotný majetek nadále zůstává obci, společnost na základě dohodnuté úplaty vykonává správu, obnovu a údržbu • Obec má kontrolní mechanizmy – smlouvu • Po ukončení smlouvy přechází obnovená soustava plně zpět na obec • Přenesení organizačních zkušeností pro maximální využití místních lidských zdrojů 	<ul style="list-style-type: none"> • Rychlé zlepšení technického stavu veřejného osvětlení při dodržení příslušných norem • Úspora elektrické energie spotřebované na veřejné osvětlení snížením příkonu zdrojů při plném využití instal. příkonu • Snížení nákladů za údržbu využitím svítidel s vysokým krytím optické části • Vybudování přehledného systému plánování a výkaznictví • Kvalitní správa technické a evidenční dokumentace 	<ul style="list-style-type: none"> • Optimalizované výpočty osvětlení podle příslušných norem • Využití svítidel s nízkým udržovacím činitelem • Využití svítidel s vysokou účinností • Využití světelných zdrojů s vysokým měrným výkonem a ověřeným životem • V rozsáhlých lokalitách využití odborného potenciálu místních odborníků, případně založení dceřiných společností • Monitorování stavu odebrané elektrické energie • Monitorování stavu napájecí soustavy 	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastní technický rozvoj • Výběr světelných zdrojů na základě reprezentativních terénních zkoušek • Vlastní kontrolovaná výroba svítidel s vysokými užitnými vlastnostmi • Vlastní výroba rozvaděčů • Vlastní výroba stožárů pro veřejné osvětlení • Důsledná vnitřní kontrola výrobků a produktů • ISO 9001

Zajímavý projekt

2. PPP projekt – Zásobování teplem města Handlová

Řešení teplofikace Handlová bylo realizováno formou PPP projektu. Byl navržen model DBOF/M (Design & Build & Operate & Finance & Maintenance) projekt – výstavba – provozování – financování a údržba, který představuje všechny základní prvky vztahu soukromého a veřejného sektoru: kapitálové a provozní investice poskytuje soukromý sektor, veřejný sektor na základě smluvních vztahů platí soukromému sektoru poskytované služby. Za tímto účelem byla s majoritním podílem společnosti ELTODO založena účelová společnost KMET Handlová, a. s., která zabezpečovala výstavbu a návazně provoz systému zásobování teplem Handlová.

Zadání vycházelo ze studií Výzkumného ústavu energetického Bratislava a Energoprojekt Bratislava z roku 1991 – 92. Soutěž byla vyhlášena 14. 7. 2003 a vyhodnocena koncem roku 2003 s požadavkem na zahájení provozu v topné sezoně 2004 – 2005, tj. od října 2004 na 25 – 30 let a zahrnovala celkem zásobování 11 242 obyvatel, občanskou vybavenost a celkovou spotřebu cca 282 tis. GJ.

Podmínky soutěže zahrnovaly zpracování komplexní projektové dokumentace včetně všech povolení pro výstavbu a provoz, uvedení do provozu a provoz. Návrh způsobu zásobování teplem, závazný harmonogram přípravy, výstavby a uvedení do provozu. Financování výstavby bez účasti města. Garanci za cenu 1 GJ po celou dobu životnosti. Organizační strukturu SPV provozující soustavu. Převzetí všech závazků v zásobování teplem a TUV. Zpracování projektu hydraulické regulace pro každý zásobovaný objekt. Závazné náklady na 1 m² vytápěné plochy, 1 m³ TUV a cenu GJ v CÚ 2003. Doporučení na spolupráci s místními a národními firmami.

Rozhodnutí o realizaci investice dle projednaných zásad bylo uskutečněno na základě výběru nejvhodnější nabídky předložené ve veřejné soutěži vyhlášené městem Handlová v roce 2003. Na základě této nabídky byla s městem Handlová uzavřena smlouva o vybudování zdrojů tepla v městě Handlová a o zabezpečení dodávky tepla a TUV pro obytné a ostatní objekty v městě Handlová na dobu 15ti let s obcí na dalších 15 let.

Na základě tepelné bilance předané městem Handlová bylo realizováno zásobování teplem z šesti decentralních zdrojů umístěných v prostorách bývalých výměňkových stanic a 10 lokálních kotelen. Celkem 217 000 GJ/rok. Část techniky pracuje v kondenzačním režimu za předpokládané účinnosti vytápěcího režimu na min. 98 %. Parametry systému vytápění jsou – zima 90/60 jC, léto 75/60 jC. Systém je řízen z centrálního dispečinku. Celkové náklady investice byly cca 245 mil. Sk. Stavba byla realizována za přibližně 7 měsíců.

Rozdělení kompetencí (povinností a práv) mezi subjekty bylo následující:

Město Handlová a veřejný sektor

Povinnosti a práva:

- Definice projektu – požadavky na zásobování teplem a TUV.
- Management projektu z hlediska zájmů města a monitorovací role.
- Povinnosti vyplývající z vlastnictví půdy a objektů výměňkových stanic byly předány do správy účelově založené organizace (dále jen SPV) KMET Handlová, a. s.
- Město Handlová má omezené možnosti v nakládání s majetkem KMET Handlová, a. s., nepřevoditelný statut a majetek.
- Má však právo přehodnotit smlouvu v případě, že KMET Handlová, a. s., nebude plnit své závazky co do rozsahu a kvality služeb.
- Veřejný sektor má právo regulovat profit či stanovit

v předem dohodnutých mezích investiční povinnosti KMET Handlová, a. s., (vliv státu a regulátora s ohledem na cenu dodávaného tepla a vstupů).

- Město Handlová poskytlo pozemky a existující stavby do správy SPV.
- Město se zavázalo platit za dodávku tepla poskytovanou subjektům v jeho vlastnictví a poskytovat součinnost při jednání s ostatními subjekty.
- Město a jím zřízené subjekty platí dodávku služeb – ode dne náběhu těchto služeb.

Soukromý sektor – ELTODO – KMET Handlová, a. s.:
Povinnosti:

- Dodávka projektové dokumentace.
- Generální dodávka stavby.
- Fixní, předem dohodnutá cena dodávky projektu a stavby vyjádřená v ceně tepla.
- Podstupuje provoz stavby cestou koncese k provozu a na základě obchodní smlouvy.

Financování:

- Soukromý sektor platí 100 % investičních nákladů.
- Soukromý sektor splácí investiční úvěr.
- Soukromý sektor platí 100 % provozních nákladů.
- Soukromý sektor má smluvně zaručeno inkaso za poskytnuté veřejné služby, případně doplňkové inkaso za související služby od veřejnosti a podnikatelských subjektů.
- Na soukromý sektor byla přenesena podstatná rizika.

Při přípravě, výstavbě a provozu této akce se markantně projevila všechna rizika související s realizací PPP projektů, která lze zobecnit takto:

Plánovací riziko – Zadavatel vypsál soutěž a rozhodl o přidělení Projektu s termínem realizace, který by podle rizikové analýzy a z důvodu eliminace řady rizik vyžadoval dvojnásobnou dobu. Plánovací a přípravná fáze uzavírání různých smluv včetně přípravy dokumentace a vstupních analýz probíhala souběžně na bázi neúplných podkladů, hrozily problémy s udělením územního rozhodnutí resp. stavebního povolení a dalších správních rozhodnutí ze strany veřejného sektoru, vč. případného odmítnutí předpokládaných služeb ze strany soukromého sektoru – konečných uživatelů s vlivem na výsledný cash flow projektu a jeho výnosy. Toto riziko bylo odstraněno úzkou součinností s veřejným sektorem.

Projektové riziko – Vzhledem k tomu, že k dosažení kvalitativně shodných řešení v daném okamžiku uvedení Projektu do provozu existovala řada variant, bylo v krátkém časovém horizontu obtížné věnovat zvýšenou pozornost výběru takové varianty, která umožňovala maximální variabilitu a inovaci projektu a znamenala by při minimalizaci investičních nákladů přijatelnou nebo optimální míru nákladů budoucího provozu. Existovalo riziko, že projektové řešení nemusí odpovídat požadavkům, přičemž normy a předpisy mohly být v průběhu projektových prací změněny. Projektant nedostatečně

ocenil rizika území a stávající stavebně-technické podmínky. Toto riziko bylo odstraněno zvýšeným nasazením manažerských a projektových kapacit včetně finančních nákladů.

Stavební riziko – Průběh etapy výstavby Projektu byl spojen s četnými riziky od spolupráce se zhotoviteli, přes problematiku nepředpokládaného růstu materiálových nebo subdodavatelských nákladů až po vysoké nároky na koordinaci, řízení výstavby a nákladů včetně plnění požadavků veřejnoprávních a správních orgánů.

Provozní riziko – V Projektu vzhledem k dostatečné kapacitní rezervě se neprokázal vyšší než předpokládaný vývoj poptávky a jednotlivých provozních nákladových položek (fixních a variabilních) včetně komplikace technologického rázu, projekt neprovozelo riziko nedostatečné údržby a manažerské deficiencie.

Poptávkové riziko – V Projektu se v první fázi po uvedení do provozu neprojevila nedostatečná poptávka od konečných uživatelů oproti původním projekcím, promítající se do nižších než projektovaných výnosů, požadavky na snížení dodávek tepla od správců jednotlivých celků byly následně eliminovány požadavky konečných uživatelů.

Legislativní riziko – Projekt provázela rizika změn v regulačních a právních předpisech. Vzhledem k tomu, že tato rizika na sebe převzal veřejný sektor, tyto změny negativně neovlivnily schopnost privátního partnera dodržet smluvně zakotvené parametry spolupráce. V opačném případě by znamenaly vážné ekonomické problémy soukromého partnera.

Další rizika spojená s PPP projektem byly fakticky rozloženy do celé fáze přípravy a realizace projektu, a to jak na straně veřejného sektoru, tak i na straně privátního subjektu:

Organizační a personální riziko – U projektů DBOF/M a obdobného typu se jedná především o náročnou fázi přípravy a zpracování nabídky jako komplexu technických, technologických, ekonomických a právních dokumentů akceptovatelných finančním partnerem i veřejným sektorem v rámci přípravy a realizace projektu. K tomu se přidružilo i vymezení SPV (KMET Handlová, a. s.), který je nositelem projektu. Toto riziko souviselo i s vytvářením dočasných specializovaných projektových týmů a nových manažerských struktur.

Tyto příklady a zkušenosti z řady realizovaných projektů s využitím PPP skupinou společností ELTODO ukazují, že i přes řadu rizik, které na sebe přejímá soukromý partner je možno tyto projekty ve vzájemné spolupráci s veřejným sektorem velmi úspěšně realizovat. Nejzřejmějším přínosem je přístup k alternativním zdrojům financování, které umožnily realizaci projektu a tím zabránily zhoršování služeb, které plynulo z nedostatečných investic. Dostupnost zdrojů, jež místní úřady získaly prostřednictvím přenesené správy a PPP projektů, umožnila dosáhnout vylepšení služeb v mnohem kratší době než při využití obvyklých metod financování. Kromě toho díky přenesené správě přešla hlavní rizika plynoucí z poskytování služeb na soukromého provozovatele.

Díky přenesené správě bylo dosaženo finančních úspor prostřednictvím následujících klíčových faktorů: přístup ke službám jako k celku, přínosy z propojení projekce, instalace, údržby a provozování, sloučení odpovědnosti za řízení projektu a za výkon a umožnění provozovateli - koncesionáři, aby optimalizoval investice vedoucí k úsporám prostřednictvím inovací, změn technologie a pružnosti uzavíraných smluv. Dalším přínosem je skutečnost, že platby za poskytování služeb jsou přímo závislé na dodržení standardů a rozsahu těchto služeb.

Vlastimil Horkel

Konference, semináře, veletrhy, setkání

V Plzni se konalo diskusní fórum na téma PPP

V posledním listopadovém dni proběhlo další diskusní fórum, pořádané Asociací PPP, tentokrát v Plzni. Spolupořadatelé fóra byly Plzeňský kraj, Hospodářská komora Plzeňského kraje, Hospodářská komora hl. m. Prahy, Americká obchodní komora a PPP Centrum. Hlavním cílem diskusních fór je výměna zkušeností a informací, týkajících se partnerství veřejného a soukromého sektoru, při realizaci veřejné infrastruktury a poskytování veřejné služby. A na tato témata byla diskuse orientována i tentokrát.

Hlavním posláním a náplní seriálu diskusních fór je výměna zkušeností a informací o partnerství veřejného a soukromého sektoru při realizaci veřejné infrastruktury a při poskytování veřejné služby. Diskusní fórum zahájil náměstek hejtmána Plzeňského kraje Vladimír Vilímec. Následně se ujali slova jednotliví řečníci, kteří podrobněji přiblížili problematiku projektů PPP. Ve svém úvodním vystoupení Jan Šnajdr z Asociace PPP obecně charakterizoval PPP projekty a nastínil hlavní náplň a služby, které Asociace PPP může poskytnout veřejnému sektoru při přípravě těchto projektů. Následoval příspěvek Julie Leitgebové z PPP Centra, která informovala o funkci veřejného koordinátora pro realizaci PPP projektů v ČR. Další řečník, Marcel Babczynski z Consulting České spořitelny, informoval o procesních fázích nutných k realizaci úspěšného projektu. V druhém bloku příspěvků byly prezentovány konkrétní případové PPP studie z České republiky a zahraničí. Igor Mesenský ze společnosti Ernst&Young představil projekty realizace veřejné kanalizace v Karviné a vodovodní projekt „Apa Nova“ v Rumunsku. Následná prezentace Jana Kotíka ze společnosti CMS Cameron McKenna informovala o úspěšných projektech ve školství ve Velké Británii, konkrétně o výstavbě a provozu čtyř nových škol v Sheffieldu. Problematiku a implementaci PPP projektů v oblasti energetiky a vodárenství představil ve své přednášce Tomáš Kryhut ze společnosti EPIC. O své zkušenosti z oblasti vodárenství se také podělila společnost DEXIA Kommunalkredit CR v zastoupení Jiřího Adámka. Poslední příspěvek byl situován na připravovaný projekt „Administrativní centrum Královéhradeckého kraje“ společnosti SKANSKA, který představila Hana Šantrochová. Tentokrát se pořádané diskusní fórum mohlo pochlubit hojnou účastí, jak ze strany státní správy, tak i soukromého sektoru. Zodpovězeno bylo nespočet věcných dotazů, a tak mohou zástupci krajů, měst a obcí uvažovat o realizaci konkrétních PPP projektů v praxi. Příspěvky všech prezentujících jsou k dispozici v členské části internetových stránek asociace.

-APPP-

Konference v zahraničí: vybráno ze stránek asociace

> Financing Sports and Leisure Infrastructure

Místo: Londýn, Velká Británie
Od 25. 1. 2006 do 26. 1. 2006
www.smi-online.co.uk

> PPP in France

Místo: Marriott Paris Champs Elysees,
Paříž, Francie
Od 6. 2. 2006 do 7. 2. 2006
www.smi-online.co.uk

> CEEC Construction Conference

Místo: Berlín, Německo
Termín: 23. 2. 2006
www.sps.cz

> Financial Modelling in PPP/PFI

Místo: The Hatton, at etc. venues,
Londýn, Velká Británie
Od 1. 3. 2006 do 2. 3. 2006
www.smi-online.co.uk

> PPP in Ireland and Northern Ireland

Místo: Davenport Hotel, Dublin 2, Irsko
Od 6. 3. 2006 do 7. 3. 2006
www.smi-online.co.uk

> PPP/PFI in the Waste Sector

Místo: Londýn, Velká Británie
Od 15. 3. 2006 do 16. 3. 2006
www.smi-online.co.uk

> PPP in Roads

Místo: Londýn, Velká Británie
Od 20. 3. 2006 do 21. 3. 2006
www.smi-online.co.uk

> Private Finance in Social Housing

Místo: Londýn, Velká Británie
Od 27. 3. 2006 do 28. 3. 2006
www.smi-online.co.uk

„Zajímavé odkazy“ ▶

PPP Centrum
www.pppcentrum.cz

Ministerstvo financí
České republiky
www.mfcr.cz

Český institut pro integraci
Evropské unie
www.naseevropa.cz

Svaz vodního hospodářství ČR
www.svh.cz

Asociace krajů České republiky
www.kr-urady.cz

Svaz měst a obcí České republiky
www.smocr.cz

Ministerstvo pro místní rozvoj
www.mmr.cz

Japan PFI Association
www.pfikyokai.or.jp

The National Council for Public
Private Partnership
www.ncppp.org

The International Project Finance
Association
www.ipfa.org

International Financial Services
London
www.ifsl.org.uk

PPP Solutions Limited
www.pppsolutions.com

PPP knihovna
www.ppp.gov.ie/libraries/projects/

Procurement Support to Local
Authorities
www.4ps.co.uk

World Bank
rru.worldbank.org/Toolkits/Partners
hipsHighways

Procurement Support to Local
Authorities
www.4ps.co.uk

Public Procurement EU
europa.eu.int/comm/internal_mar-
ket/publicprocurement/ppp_en.htm

Public-private partnership (PPP)
http://en.wikipedia.org/wiki/Public-
private_partnership

Entwicklungspartnerschaften mit
der Wirtschaft
www.bmz.de/themen/Handlungsfel-
der/ppp/

Bundesverband Public Private
Partnership
www.bppp.de

Partnerství pre prosperitu
www.p3.sk

T I R Á Ź

Vydává: > Asociace PPP

Na Příkopě 3 - 5
110 00 Praha 1
tel.: +420 220 145 341
fax: +420 220 145 345
e-mail: office@asociaceppp.cz
www.asociaceppp.cz

> Redakce bulletinu

PS - PR a marketing
Mgr. Kokta Martin
Thámová 18
168 00 Praha 8, Karlín
tel.: 603 552 637
e-mail: kokta@konstrukce.cz

> Produkce

MD Communications, s.r.o.
Střelná 75/8
702 00 Ostrava
tel.: +420 595 136 375